

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์ : การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรผสมผสานตามแนว
ทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดย : นายสุจินต์ ชูลักษณะ
วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคม)
ปีการศึกษา : 2543

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฝึกอบรม และเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

วิธีการประเมินผลการฝึกอบรมเป็นการนำแบบจำลอง CIPP มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผล ข้อมูลได้จากวิทยากรผู้ปฏิบัติงานภายในศูนย์ จำนวน 20 คน และจากผู้สำเร็จการฝึกอบรม ปี พ.ศ. 2540 ในจังหวัดสกลนครและอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 100 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า

1) ลักษณะทั่วไปของประชากร พบว่า กลุ่มวิทยากรผู้ปฏิบัติงานภายในศูนย์ เป็นเพศมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ วิทยากรผู้ปฏิบัติงานครึ่งหนึ่งมีระยะเวลาในการเป็นวิทยากรเฉลี่ย 7.6 ปี และส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรมความรู้ในการเป็นวิทยากรและวิทยากรผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางและวิทยากรผู้ปฏิบัติงานเกือบทั้งหมด มีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติ

กลุ่มผู้สำเร็จการฝึกอบรมมีอายุเฉลี่ย 44 ปี และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม มีฐานะยากจน มีพื้นที่ในการประกอบการเกษตรเฉลี่ย 17.24 ไร่ และผู้สำเร็จการฝึกอบรมเกือบทั้งหมดต้องการหาความรู้ที่ยังขาดอยู่เพื่อนำไปปฏิบัติ

2) การประเมินสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

(2)

3) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า มีความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร และความพอเพียงของทรัพยากรด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

4) การประเมินกระบวนการ พบว่า กระบวนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

5) การประเมินผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ในด้าน ความรู้ ความชำนาญ ในวิชาชีพฝึกอบรม ความรู้ทักษะของผู้สำเร็จการฝึกอบรม การนำความรู้ไปใช้

6) ผลการประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรม พบว่า ผลสำเร็จของ โครงการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

7) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฝึกอบรม ได้แก่ ด้านบุคลากรไม่สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีหน้าที่หลัก ด้านผู้เข้ารับบริการฝึกอบรม ความไม่พร้อมของผู้ เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องความตั้งใจและการเข้ารับการฝึกอบรมไม่ครบตามกำหนดเวลา ด้านวัสดุ อุปกรณ์ มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการดำเนินงานในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง จึงมีช่องทางที่จะ ปรับปรุงอีกครั้งนี้

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการปรับปรุง หลักสูตร ควรเน้นให้มีระดับปฏิบัติมากขึ้น อีกทั้งควรเพิ่มเติมวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เนื้อหาวิชา สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมวัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยครบถ้วนรวมถึงด้านบริการ ควรคำนึงถึงในเรื่อง ห้องน้ำ ที่พักอาศัย ปรับปรุงรถรับ-ส่งให้เพียงพอ รวมไปถึงปรับปรุงห้องสมุด และควรจัดพื้นที่ใหม่ พื้นที่ส่วนตัวเพิ่มเติมให้กับผู้สำเร็จการฝึกอบรม และควรมีการติดตามผลเพื่อให้ คำแนะนำเพิ่มเติม

ABSTRACT

RESEARCH PAPER : The Evaluation of Training Program on the Integrated Farming
According to the New Theory of the Phuphan Royal Initiated
Development Study Center

BY : Mr. Sujin Chooluck

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Analysis and Planning

YEAR : 2001

!

The study evaluated the outcome of the training program on integrated farming in accordance with the New Theory of the Phuphan Royal Integrated Development Study Center in order to find out the training problems and obstacles and to make some recommendations to solve these problems.

The CIPP Model was applied to the training program evaluation. The data were collected from 20 trainers in the center and 100 trainees from Sakon Nakhon Province and Khao Wang District in Kalasin Province. These trainees completed the training program in 1997. A questionnaire was used to collect the data from them. There were standard deviations were used for data analysis.

The findings were summed up below :

1) **Demographic data.** The female trainers at the center outnumbered the male counterparts. Their average age was 45. Most of them had a Bachelor's degree. Half of them worked as trainers for about 7.6 years. The majority had never been trained to be trainers before. Also, they thought that they had a "moderate" ability to transfer knowledge to farmers. Nearly all were satisfied with their job.

The trainee group was averagely 44 years old. They finished primary school. Most of them were married. Their principal occupation was farming. They were poor farmers and owned the arable land of 17.24 rai on an average. Almost all of them came for training because they still lack practical knowledge.

(4)

2) When the environment was evaluated, the overall environment was satisfactory at a moderated level.

3) When the basic factors were evaluated, the training program Structure and adequacy of resources were found to be at a moderate level.

4) The training procedures were found to be moderately appropriate.

5) The products of the program were also appropriate at a moderate level when the trainers' knowledge and skills in training and the trainees' skills and application of knowledge were taken into consideration.

6) The success of the training program as a whole was found to be moderate.

7) Regarding the training problems and obstacles, it was found that the personnel could not work to their full capability because of their major responsibilities. On the other hand, the trainees were not quite ready to attend the program. They seemed not to taking training seriously and did not attend all the training sessions. Moreover, the training material and equipment were not sufficient and out of date.

Recommendations

As the current operational outcome has been found to be moderately satisfactory, some improvements are needed as follows:

To enhance the effectiveness of the training program, the contents should be improved with more emphasis on practice and more related substances should be added for the completeness of the program. Next, modern material and equipment should be provided, including some facilities such as toilets, lodgings, transportation and a library. Also, more strains of plants and animals should be given to those who completed the training program. A follow-up activity should be done to give further advice to them.